
443
CLUB
COLECTIA
Povestiri
ŞTIINŢIFICO-
FANTASTICE

443

Rezultatele celui de-al treilea concurs național de literatură științifico-fantastică

CORNELIU OMESCU

Răpirea bărbaților

EMANUEL REICHER

Cronică (en passant fantastică) a șahului (XX)

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: BRIGITA RUS
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

CORNELIU OMESCU

— Fișă bio bibliografică —

Născut la 24.09.1936 în comuna Ineu, județul Arad.

A absolvit cursurile Școlii tehnice de drumuri și poduri și ale Școlii militare de chimie.

O bogată experiență de viață dobîndită grație unor variate profesiuni practicate (proiectant, topograf, maistru cărămidar, șef de șantier, redactor TV, îndrumător cultural etc.).

A obținut premii la concursurile literare organizate de publicațiile : gazeta militară „Înainte" (1957), revista „Luceafărul" (1958), revista „Scrisul bănățean" (1961) și revista „Tribuna" (1963).

Pe lîngă numeroasele povestiri risipite prin diverse periodice, a semnat următoarele volume : „Între două trenuri" (1965), „Puștoaica" (1966), „Adam evadează" (1967), „Aventurile unui timid" (1968), „Enigma" (1969), „Aventurile unui cascador" (1971).

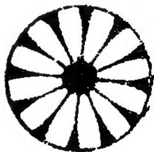
Membru al Uniunii Scriitorilor din anul 1965.

★

Cu gluma fantastică „Răpirea bărbaților" — oferită cititorilor noștri în numărul de față — consemnăm un eveniment amuzant : un autor serios intră cu o glumă în rîndurile scriitorilor fantastici. Nădăjduim că Muza Anticipației nu va glumi cu... bărbatul pe care l-a răpit !

A.R.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIX
1 mai 1973

Răpirea bărbaților — glumă fantastică —

de CORNELIU OMESCU

Lui Nicolae Sadovei

I.

Avem o părere precisă despre femeile de pe Pămînt. Le-am închinat și poezii și blesteme, atunci cînd am crezut că aveam motive sau am dorit să fim mai... bărbați. Venețienii au asemuit femeia cu marea cea incertă, capricioasă și necunoscută — ca să-și logodească dogii cu valurile ce tulbură canalele lagunei.

Nu știm nimic despre femeile din alte lumi. Dacă într-o zi ele ne-ar vizita, s-ar destrăma, oare, căsniciile? Ne-am întoarce la poligamia matriarhală sau la cea patriarhală? Am prefera concepția artificială sau am împărtăși soarta căluțului de mare?

Domnul Aristide Tănăsache, de profesiune contabil, domiciliat în București, Piața Romană, a avut recent o întîlnire cu femei extraterestre.

Nu posedăm, deocamdată, date despre vizita următoare, deși se pare că este iminentă. Cert este, însă, că pe bărbați îi așteaptă primejdia de a fi răpiți.

II.

Domnul Aristide dormea și surîdea ca un școlar în vacanță. În dormitor era o dezordine nemaipomenită; patru femei nevăzute chicoteau și se hîrjoneau ca niște pisici în călduri. Dînsul nu le auzea și nici n-ar fi dorit să le audă pentru că își visa nevasta cum sare de pe trambulina elastică și descrie, într-un spațiu policrom, fascinante figuri de balet zburător...

Una dintre femeile nevăzute îndrăzni să guste conținutul unui flacon de parfum franțuzesc de pe măsuța de toaletă și, imediat, sughiță, se poticni, sîsîi agresivă ca o gîscă turmentată de niște dude fermentate, zvîrli flaconul, se trînti greoaie lîngă domnul Aristide și îi șopti ceva în dialectul How-Meaw *. Torentul de silabe languroase nu-l trezi pe domnul Aristide. Nici un cataclism n-ar fi reușit să-l smulgă din spectacolul ce-l urmărea, ci doar,

* Nota autorului. Dialectul How-Meaw este vorbit pe planeta Koo-Kooletsh numai în familiile filologilor. El derivă dintr-un argou de mult uitat acolo: al pescuitorilor de perle.

poate, o undă telepatică. Ce spectacol superb! Cît de subțirică devenise Diana! Ce splendide volute descria!

Domnul Aristide era căsătorit de douăzeci de ani fără șapte zile. Soția, doamna Diana Tănăsache, era o cunoscută campioană de popice porecilită *Bila Cumplită*. Dînsa nu mai era de mult subțirică și domnul Aristide îi regreta sincer fiecare succes răsunător. Nu din invidie, firește că nu, ci din pricină că fiecare medalie sau cupă obținută sporea substanțial greutatea mușchilor Dianei. Orice tentativă de a o determina să se retragă din viața sportivă eșua lamentabil. Cronicarii sportivi și doctorii specialiști în stress-uri, viroze, nevroze, alergii sau idiosincrasii, comentau în fiecare almanah longevitatea Bilei Cumplite și sporul de greutate obținut după peste două sute de trofee. Nici vorbă însă că Diana Tănăsache să practice și săriturile de pe trambulina elastică. Domnul Aristide avea întotdeauna vise nerealiste, nerealizabile, neconformiste, care îl ajutau să-și păstreze complexele intelectuale de plăcută elevație...

Femeia culcată lîngă domnul Aristide, numită Low, din familia A-ow, sub efectul parfumului, tăcu și adormi.

Două dintre surori, Now și Bow, părăsiră dormitorul conjugal și trecură la bucătărie. Scotociră prin bufet, frigider și sertare. În lumina răsăritului, vasele și tacîmurile, ce zburdau în aer manevrate de mîini nevăzute, aveau ceva dintr-un spectacol de magie neagră.

A patra vizitatoare, mezina Iow, se așeză pe taburet, lîngă pat și, plictisită, îl studie pe domnul Aristide. Dînsul cu o strîmbătură se degajase din îmbrățișarea domnișoarei Low și bombănea ceva despre trambulină, popice și medalii. Tînăra Iow îi înțelegea perfect limba deoarece A-ow-ii constituiau o familie de filologi apreciați pe planeta Koo-Kooletsh pentru cunoștințele lor întinse în dialectologia universului. Plictisită de bombănelile onirice ale domnului Aristide, drăgălașa și nevăzuta Iow se gîndea să-l trezească, să-i dea o pastilă Gash-Wash și să converseze cu dînsul despre tradițiile sau idealurile bărbaților pămînteni. Îi gîdilă tălpile, dar el se mulțumi să chițăie și să mîrîie îmbufnat.

Telefonul de pe noptieră zgîlțîi tăcerea din dormitor cu zbîrnîitul său prelung și agresiv. Domnul Aristide tresări, se ridică în capul oaselor și își frecă ochii, buimac. Iow ridică receptorul puțin surprinsă de existența unor astfel de mijloace de comunicare arhaice și grosolane.

Alo! Tu ești Aristide? se auzi în receptor o voce feminină, clară și puternică. *Ai dormit bine, dragul meu? Nu cumva ai visat prostii ca de obicei? Răspunde Aristică!*

Iow izbucni într-un rîs cristalin. Pentru dînsa, aici, pe Pămînt, totul era foarte-foarte caraghios. Vocea femeii de pe fir, îndeosebi, punea capac la toate.

Cine rîde acolo? Aristică, te omor!

Bună dimineața, doamnă, răspunse Iow aproape sufocată de rîs.

În clipa aceea, domnul Aristide, atins de puterea perfidă a undelor telepatice, izbuti să evadeze din pînza de păianjen a

visului. Vocea cristalină şi telefonul, ce stătea suspendat în aer, i se părură ultimele ecouri de contrapunct absurd al visului consumat. Înhăţă receptorul şi rosti un alo nesigur, umil, de soţ disciplinat.

Tu eşti, Aristică?

Eu sînt, îngeraşule.

Am să te omor, huliganule!

Te-am visat, draga mea. Se făcea că...

Lasă că ai să vezi ce-ţi fac eu cînd mă întorc la tine. Eu duc o viaţă sportivă în cantonament la antipozi şi dumneata, stimabile, îţi faci de cap! Cine-i fufa care adineaori mi-a rîs în nas?

Domnul Aristide simţi că-i îngheaţă sîngele în vine. Îşi aduse aminte că, odată, cînd visase o artistă de cinema cam boccie, pe care televiziunea se încăpăţîna s-o vîre în sufletul spectatorilor abonaţi, mărturisirea lui sinceră şi completă de soţ onest şi credincios, fusese urmată de un uragan... Uraganul Diana...

Peste trei zile sînt acasă. Fă-ţi testamentul, ţap nenorocit! şi uraganul Diana trînti receptorul cu o viteză semnificativă.

A fost o voce pe fir! răcni disperat domnul Aristide. Prea tîrziu, convorbirea se terminase. Disperat, trînti receptorul, se sculă, deschise fereastra împins de vechea lui atracţie pentru gol şi sinucidere. Se rezemă de pervaz, orbit de soare şi începu să fluiere a pagubă, copleşit de o întrebare hamletiană: a sări sau a nu sări?

Ochii se obişnuiseră cu lumina intensă. Desluşi întîi ţesătura încîlcită de tuburi de sticlă şi fire de sîrmă a reclamelor stinse, apoi privirea coborî voluptos, alene, spre adîncimea străzii unde oameni mărunţi şi maşini de toate mărcile goneau în şuvoi.

Muşte, gîndaci, buburuze şi furnici, bombăni domnul Aristide iritat de atîtea maşini care nu-i aparţineau.

Niciodată, de atîtia ani si după atîtea victorii, Diana nu se învoise cu el să cumpere împreună o limuzină şi continuase, autoritară, să propovăduiască virtuţile terapeutice ale deplasării pedestre. Toţi colegii domnului Aristide aveau maşinile lor, luate în rate, îndrăgite şi îngrijite ca ochii din cap. În fiecare luni îşi povesteau week-end-ul petrecut la iarbă verde, insistînd asupra aventurilor palpitante oferite de şosea, viteză şi aglomeraţie. Astăzi, ca de obicei, colegii îl vor tortura cu superioritatea lor de indivizi aparţinînd speciei superioare de *homo-automobilensis*.

Iarăşi luni! Umilinţa, veninul, revolta şi disperarea, aidoma lavei pornită pe hornul unui vulcan, izbucniră din subconştientul domnului Aristide spre suprafeţele netede ale conştiinţei sale, unde erupseră cu o voinţă nemaipomenită.

Mă sinucid! urlă domnul Aristide şi se căţără pe fereastră, de unde, fără gesturi de prisos, îşi făcu vînt spre şuvoiul de maşini aflat la zece etaje adîncime...

În ultima fracţiune de secundă, o mînă îl înhăţă de pulpana pijamalei şi îl smuci îndărăt. Dezechilibrat, domnul Aristide se prăbuşi pe parchet. Deşi joncţiunea dintre dînsul şi lemnul de stejar al parchetului se efectuase într-o anumită zonă moale a trupului său, domnul Aristide văzu, totuşi, stele verzi. Cînd se

dumiri că nu e mort și n-a plecat în alt univers, se ridică și oftă resemnat.

În fața lui, o femeie rîse prelung, cristalin, plăcut. Bănuitor, domnul Aristide se uită sub pat și, neliniștit, înhăță umerașul cu haine și o zbughi la baie. În urma lui, iarăși, același rîs.

A fost o voce pe fir! hotărî dînsul, dar încuie ușa cu pulsul accelerat.

După un duș rece, în timp ce se bărbierea, domnul Aristide trase cu urechea la niște zgomote înăbușite și la ecoul unor voci de femei. Ceva nu era deloc în regulă în casa-asta.

Ras, pieptănat și dichisit, ieși din baie și trecu în bucătărie să dejuneze. Aici, Now și Bow răscoliseră totul și tacîmurile mai dansau în aer. Fața perplexă a domnului Aristide, le amuză așa de tare pe cele două femei invizibile încît, rîzînd ascuțit, începură să-l înghiontească și să-l înțepe cu furculițele. Îngrozit, dînsul scoase un urlet, fugi în hol și căzu în genunchi, năpădit de sudorile reci ale morții, cu dinții clănțănind. După cîteva secunde nesfîrșite de teroare, două mîini nevăzute îl prinseră de subsuori, îl ridicară țeapăn și o voce blîndă îi spuse rar:

Să mergem în bibliotecă. Avem ceva de discutat.

Domnul Aristide ridică încet brațele, de parcă ar fi avut un pistol înfipt în coaste, și, supus, trecu în bibliotecă. Genunchii cedară și se prăbuși într-un fotoliu, sughițînd livid. Văzu cum barul se deschide și un pahar se apropie de sticla cu sifon. Se frecă la ochi, neîncrezător, cînd auzi și fîșîitul sifonului ce umplea paharul care, depus pe o tăviță, se apropie de el. Aceeași voce îi spuse, tot cu blîndețe, dar cu o vagă nuanță autoritară:

Întinde mîna să-ți dau o pilulă Gash-Wash. Bea-o cu sifon și fii calm, omule. Ești bărbat, nu-i așa?

Domnul Aristide se decise să tușească: înțelese că discută cu o doamnă nevăzută, dar parcă nu atît de cumplită cum i se păruse; tuși, potrivi nodul cravatei, întinse palma cuminte ca un școlar. Simți atingerea unor degete fierbinți și greutatea unei pilule în podul palmei. N-o vedea, dar o zvîrli în gură și o înghiți cu ajutorul unui gît de sifon. O căldură necunoscută îi năpădi toate fibrele, îi împăienjeni privirea cu o cortină de fulgere portocalii. O clipă, avu senzația că face o tumbă în aer și aterizează în cap. Atît și nimic mai mult. Totul redeveni normal: interiorul bibliotecii era tot cel cunoscut. În fața lui — o femeie ca toate femeile, puțin durdulie, cu picioarele subțiri și încheieturi fine. Doar pielea ei nu părea deloc terestră: nu era nici albă, nici neagră, nici galbenă; era o femeie azurie, cu părul verde și ochii rubinii. Trăsăturile și chiar surîsul special, ușor ironic, erau foarte pămîntene.

Cine ești dumneata? suspină domnul Aristide și, îngrijorat de principiile etice foarte severe ale doamnei Diana, se încruntă. *Singură, la ora asta, în biblioteca mea... Am vecini, duduie. Am și o...*

Iow se apropie de dînsul și îi prinse mîna. Gestul era inofensiv, dar de o inocență fraternă, liniștitoare, poate prea ostentativ inocentă. Domnul Aristide însă, la atingerea fierbinte, tresări, își smuci mîna și, foarte grăbit, se mută în jilțul din spa-

tele biroului sculptat ca să oblige respectarea unei prudente distanțe oficiale. Vizitatoarea, nemulțumită, se așeză în fotoliu, îl privi peste călimara de marmură și clătină din cap cu repros, fără nici o urmă de răutate.

Domnule Aristide, știm despre pămînteni, în special despre cei din România, că sînt gentlemeni și merită afecțiunea femeilor. Aș fi dorit să aveți un temperament rece, calculat, dur, necruțător. V-am privit în timp ce dormeați. Mi-am dat seama că sînteți un fel de copil neastîmpărat, gata de orice șotie, cald, plin de o bogată viață interioară. Mi-ați fost teribil de simpatic. Acum însă...

Prin apele rubinii ale ochilor ei mari și plini de reflexe intense trecu încet un nor violet, tenebros. Vocea ei, ușor scăzută, trăda o sinceră dezamăgire.

Stimată duduie, să renunțăm la divagații, propuse domnul Aristide. *Vă rog să-mi explicați scopul vizitei dumneavoastră. Concis, vă rog. Trebuie să semnez condica și am de verificat o gestiune complexă la una din anexele instituției unde lucrez. Responsabilitatea care apasă pe umerii mei... Înțelegeți, duduie?*

În domnul Aristide se trezise, clară, puternică, inflexibilă, conștiința profesională de contabil-șef adjunct la I.C.P.T.C.*.

Supărată, Iow își scutură scurt buclele verzi. Îl măsură printre pleoape și, din poșeta ovoidală ce-i atîrna pe umăr, scoase un tub scurt de aur, îl duse la buze de parcă ar fi dorit să se rujeze și suflă spre domnul Aristide un vălătuc de ceață aurie care îl învălui și îi paraliză orice mișcare sub stratul subțire dar inflexibil de aur necunoscut. Doar gîtul și capul îi rămaseră în libertate. Perplex, domnul Aristide încercă să se smulgă de sub stratul țeapăn, strîmt și incomod, care-l fixase de scaun ca o veritabilă cămașă de forță. Pojghița de metal nobil se dovedi însă nefiresc de rezistentă. Furios, prizonierul începu să vocifereze.

Iow, calmă, strecură tubul aurit în poșetă și scoase de acolo un fel de cui subțire, lung, care avea în loc de floare un tub metalic lunguieț. Tubul semăna și cu o seringă, dar și cu un microfon. Zbieretele bărbatului imobilizat deveniseră agresive și Iow, puțin iritată, îl preveni că vecinii dînsului au o deosebită plăcere să vînture cancanuri ce n-ar încînta nici o soție din univers, deoarece în orice galaxie vecinii bîrfesc și soțiile se supără și ripostează — fiecare cu armele pe care i le oferă stadiul de civilizație la care au ajuns...

Inoportunitatea unui scandal, mai preciză Iow, *poate fi evitată fie de bună voie, fie cu mijloace de constrîngere mai puțin subtile...*

Domnul Aristide își mușcă buzele și tăcu timorat. Gînduri negre îl asaltară și-i vorbiră despre sclavia neoficială a soțului modern, despre flagranta inegalitate dintre sexe, contrară legilor scrise ale civilizației contemporane, care nu a decretat dominația femeilor dar o acceptă. Prin geamul deschis pătrunse o melodie transmisă la radio: *femeia, eterna poveste* — cîntată de un băr-

* Este vorba de inițialele Institutului de cercetări pentru perfecționarea tehnologiei cuielor. (n.a.)

bat răgușit și parcă rătăcit într-un butoi uriaș. Domnul Aristide se mulțumi să ofteze amarnic.

Un pic de calm și răbdare, spuse Iow înduioșată de oftatul domnului Aristide, și se apropie, îi pipăi țeasta, căutînd un loc unde să înfigă cuiul special pe care îl pregătise.

Doar nu vrei să-mi vîri un cui în cap?

Ba da, domnule Aristide.

Ești nebună! Vrei să mă omori?

Dimpotrivă. Vreau să colaborăm.

Ai să colaborezi cu un cadavru!

N-ai să pățești nimic rău. Vreau să te ajut să mă înțelegi mai repede.

Adică mă crezi prost.

Gîndești haotic, lipsit de luciditate, influențat de afecte primare.

Greșești. Sînt un tip lucid și calculat. Sînt contabil!

Degeaba. Nu mă poți înțelege.

Jur că pot! Te rog fără cuie în cap. Înțeleg tot ce vrei.

Înțelegi, dar prea încet și prea greu. Iar timpul nostru este limitat.

Domnul Aristide oftă și mai amarnic, închise ochii pregătit să țipe sfîșietor la prima înțepătură și, pînă atunci, lăsă ușor să-i alunece două lacrimi mari din pleoape. Așteptarea durerii se prelungi, lacrimile se uscară sub nas. Nedumerit, prizonierul își făcu puțin curaj și deschise întîi un ochi, apoi pe celălalt...

În fața dînsului, Iow îi surîdea cu o afecțiune sinceră. Temător, răsuci capul spre oglinda barului și se văzu: arăta jalnic, descompus de spaima întipărită pe obraz, iar din cap îi ieșea un fel de antenă ce se legăna ușor ca un fir de papură. În plus, aurul ce strălucea pe bust accentua paloarea de statuie sau cadavru a capului său.

Lucrurile sînt foarte simple, începu Iow. Noi sîntem de pe o planetă unde materia este compusă din... antimaterie. La noi toate sînt la fel cu cele de pe Pămînt, cu multe diferențe de formă, dar avem și noi apă, aer și sol. Diferența dintre voi și noi este de structură: particulele esențiale din care ne compunem noi sînt antiparticule.

Imposibil! exclamă domnul Aristide care judeca acum oarecum altfel. *Nu pot să te cred. Dacă te compui din antimaterie, atunci, la prima atingere cu mine, ar fi trebuit să explodăm amîndoi. Mai citesc și eu ziarele. S-au făcut experiențe. Antiprotonul a explodat cînd a întîlnit un proton...*

Explozia de care vorbești are loc numai la nivelul întîlnirii a două particule elementare aflate în stare pură. Nu și în cazul întîlnirii dintre antimaterie și materie. – Niciodată n-ai să găsești și una și alta în stare perfect pură și în proporții egale. Numai în caz de perfectă egalitate se produce anularea. Dumneata ești plin de impurități: conțin și eu destulă materie. De aceea n-ai explodat. Coeficienții noștri diferă enorm. Dacă n-ar fi impuritățile care să inhibe reacția... Ai înțeles? Noi avem chiar certitudinea că un bărbat de pe Pămînt poate avea un copil cu o antifemeie de pe antiplaneta noastră. Doar că pentru voi,

*în funcție de amestecul de gene realizat, unele părți din corpul copilului ar fi invizibile *... Știința noastră este suficient de evoluată ca să...*

Mda, se pare că sînteți mai civilizați decît noi, mda.

V-am luat-o înainte numai cu două secole. Puteți să ne ajungeți din urmă, eventual mai repede, cu ajutorul nostru. Noi cunoșteam un mijloc de a ne face vizibili cînd dorim, cu ajutorul pilulelor Gash-Wash. Poate, într-o viitoare vizită, vă vom aprovizionа cu patru miliarde de pilule. Ca să ne vedeți și să ne credeți. Voi, la ora asta, încă mai stați pe gînduri ca să acceptați sau nu existența vieții în lumea antimateriei. Vă place sau nu, noi totuși existăm, vorbim, iubim, călătorim. Simplu, nu-i așa?

Mda, simplu. Dar spune repede ce vrei. Mă faci să întîrzii la serviciu.

Iow se cuibări în fotoliu și oftă.

Am venit pe Pămînt însoțită de trei surori ca să căutăm patru bărbați, patru exemplare de cea mai bună calitate din specia voastră. Toți bărbații de pe planeta noastră au plecat în urmă cu treizeci de ani. Acum două luni ne-a parvenit o comunicare tragică: navele au fost dezagregate în ciocnirea cu o nebuloasă magnetică spontană în galaxia Șoarecelui. N-au scăpat decît trei mii de bărbați aflați pe nava coordonatoare. Ne-au anunțat că și-au reparat propulsoarele și peste douăzeci de ani se întorc. Deoarece pe planeta noastră există două miliarde de femei, ne-au recomandat să luăm legătura cu voi, pămîntenii, și să luăm măsuri pentru perpetuarea speciei noastre, printr-o încrucișare cu voi. Concursul pentru ocuparea primei micronave de prospectare a planetei voastre l-am cîștigat noi patru, surorile din familia A-ow. Acum sper că ai înțeles perfect cine sîntem și ce căutăm aici. Vrem să ne măritàm cu patru bărbați de pe Pămînt. Fiecare dintre noi își va alege cîte un exemplar deosebit din specia voastră și ne vom întoarce. După nașterea primului copil, vor veni pe pămînt și alte nave mai mari și se vor duce tratative cu femeile voastre pentru a se asigura supraviețuirea speciei și civilizației noastre. Trebuie să ne ajutăm, să colaborăm. Încă douăzeci de ani, în așteptarea celor trei mii de bărbați ai noștri, sînt prea mulți pentru noi. Și numărul lor este prea mic. Dealtfel, la vîrsta de cincizeci de ani nici nu e prea sigur că noi, cele mai tinere azi, vom mai putea avea copii. Civilizația noastră e în pericol de dispariție...

Domnul Aristide tuși semnificativ. Iow clătină din cap tristă ca o mireasă în doliu.

Sărmanii noștri bărbați...

Dacă i-ați lăsat să plece singuri, îndrăzni domnul Aristide.

Tradiția... bombăni Iow. *Avem și noi tradițiile noastre, moșteniri ale trecutului de necivilizație și obscurantism. De pe vremea cînd trăiau în peșteri și copaci, bărbaților le-a rămas obligația de-a efectua expediții și dreptul de a fi așteptați. Și dacă ai vedea cît am evoluat noi! Peste douăzeci de ani însă, palatele noastre vor fi locuite numai de niște babe înăcrite, isterice, stafidite și*

---

* Nu cred în această teorie. Sper că nici cititorii n-o vor lua în serios... (n.a.)

complexate. De cînd m-am născut eu, nu s-a mai auzit orăcăitul gingaș al unui copil pe planeta noastră. Blestemată fie tradiția asta care nu consfințește egalitatea în drepturi dintre femeie și bărbat! Civilizația noastră se va stinge ca o luminare. Palatele se vor prăbuși. Se va instala pustiul. Bărbații noștri au murit, nu vom mai avea copii...

Draga mea, îngînă milos domnul Aristide, *vă compătimesc sincer. Singura consolare pe care pot să ți-o ofer se numește resemnarea. Obișnuiește-te cu ideea că totul are un sfîrșit în univers.*

Nu-i adevărat, protestă Iow. *În univers totul e un început: spațiile, materia și timpii mereu încep undeva, oriunde, și nu se termină nicăieri. Uneori se amestecă, se suprapun sau se desfac, dar totul e început în continuare, la nesfîrșit.*

Datorită *cuiului* pe care îl avea în cap, domnul Aristide raționa și înțelegea foarte repede. Totuși nu reușea să scape de obsesiile și tabieturile sale. Acum era ora cînd ar fi trebuit să-și bea cafeaua cu colegii și să asculte isprăvile lor din week-end. Nu simțea nici o plăcere să se ocupe de aventuri interplanetare și de dezagregările din galaxia Șoarecelui. O ciocnire pe șosea, relatată de referentul tehnic Ion Pomete avea întotdeauna ceva pasionant, inedit și foarte real. Deși Pomete ăsta e un mitocan...

Aș vrea să plec, scînci el.

Plecăm împreună dacă vrei să-mi arăți orașul.

Domnul Aristide închise ochii și, pentru o clipă, o văzu pe Diana tunînd și fulgerînd ca în ziua cînd îi găsise o pată de ruj pe umăr, o pată adunată cine știe de unde, poate din autobuz sau de la magazinul de preparate vînătorești. Se ghemui sub pojghița de aur și clipi des, ca să izgonească viziunea înfricoșătoarei amintiri și perespective.

Bine, dar eu sînt însurat.

Nu face nimic: vom fi prieteni și nimic mai mult.

Dacă te văd vecinii și află nevastă-mea...

Lor nu le-am dat pilule Gash-Wash; pentru ei sînt invizibilă. Poți, liniștit, să te plimbi cu mine. Aș dori să-mi prezinți orașul, muzeele și obiceiurile despre care eu n-am citit nimic...

Un suspin trecu prin pieptul îngust al onestului funcționar.

Dacă e vorba numai de atîta, te însoțesc cu plăcere. Lasă-mă însă, întîi, te rog, să dau un telefon la serviciu. Vreau să-i anunț că am o nou...

III.

Low, sub efectul parfumului băut, rămase în patul conjugal să-și continue somnul de plumb. Domnul Aristide, însoțit de fermecătoarea și nevăzuta lui prietenă Iow, porni să viziteze, pentru început, sălile muzeului din subsolul Palatului Modei. În acest timp, firește, la antipozi, doamna Diana dobora furioasă

sute de popice și clocea planuri severe de reeducare a *țapului spurcat,* fără să fie atentă la aclamațiile publicului care scanda în douăzeci de limbi: *Bila Cumplită!*

Celelalte două antifemei, surorile Bow și Now, hoinăriră prin oraș, pornite pe ghidușii, spre nedumerirea și uneori spaima pietonilor.

Întîi, din amuzament, schimbară pălăriile de pe capul domnilor și sacoșele din mîinile doamnelor. Perplexitatea unui domn care se trezea cu o bască în loc de pălărie sau a unei doamne care în loc de unt și ouă se trezea ducînd o gîscă mare și congelată nu le mulțumi îndeajuns. Unui agent de circulație, de la o intersecție aglomerată, îi luară fluierul și radioul de la gît și le încredințară unui băiețaș ce stătea la o fereastră. Micuțul începu să fluiere și să comunice la radio fel de fel de fleacuri, astfel încît, în zece minute, cîrduri nesfîrșite de mașini din tot orașul se încurcară și se blocară.

Bow și Now priviră spectacolul cam anost al încurcăturii și, tot plictisite, intrară într-un bar de zi. Aici schimbară paharele unor consumatori ce se dregeau sau își luau aperitivul destinat să le trezească pofta de muncă și viață. Deoarece nu știau ce efect are vinul după gin sau palinca după bere, nu zăboviră să vadă rezultatul transferurilor operate.

Intrară într-un magazin universal și schimbară unele obiecte din vitrină. Apoi dezbrăcară manechinul Graziela și îl îmbrăcară cu costumul manechinului Mitică. În timp ce lumea se aduna s-o vadă pe Graziela cu cravată și pantaloni, pe Mitică îl înzestrară cu lenjerie de damă și îl abandonară așa. Lumea bulucită la vitrine rîse pe săturate. Doi străini încercară să chestioneze privitorii asupra procedeului electronic folosit pentru dansul prin aer al hainelor și lenjeriei de damă. Din păcate le lipseau cunoștințele de limbă română și franceză, ceea ce îi puse în imposibilitatea de a fura ideea. Plecarea celor două nevăzute antifemei întrerupse spectacolul și publicul se decise să intre în magazin în căutarea unei alte ingenioase născociri publicitare care să le smulgă hohote de rîs necesare unui metabolism perfect. Cei dezamăgiți se mulțumiră să cumpere batiste, ață și ciorapi verzi pentru că acolo era coadă și asta înseamnă că ciorapii verzi au căutare. Cei furioși „vînară“ condica de reclamații și numai unul dintre ei o găsi, dar își uitase pixul acasă.

După o plimbare liniștită, surorile intrară într-o maternitate, asistară la o naștere și constatară că, practic, nu e nici o deosebire între nașterile de pe planeta lor (pe care le cunoșteau doar teoretic) și venirea la lumină a pămîntenilor. Puțin dezamăgite de tehnologia nașterii și furioase că ele n-au contribuit încă la sporirea populației de pe Koo-Kooletsh, trecură în salonul de îmbăiere și staționare al tineretului nou-născut. Cîntăriră în brațe cîțiva copii, dar îi repuseră în paturi diferite. Studiară și cîteva etichete pe care le încurcară la fel. Nu le trecea prin minte că lăuzele în cauză, la ora alăptării, vor fi disperate cînd vor constata că băiatul născut aseară a devenit fată și invers.

De aici trecură pe la un restaurant de lux, reținut pentru a servi drept pensiune turiștilor străini aflați în grupuri organizate. Încă nu sosiseră oaspeții, dar mesele se aflau aranjate cochet, cu flori, cu etichete pe care se aflau inițialele țării de baștină și cîte un steguleț care să le amintească turiștilor că au o patrie cunoscută. Now făcu o alergie la mirosul unui trandafir. Bow gustă o felie de batog și două boabe de caviar care o indispuseră prin noutatea indigestă. Se jucară cu etichetele și stegulețele, reușind, bineînțeles, să le încurce. Chelnerii și picolii se aflau la bucătărie pentru instructajul de protecția muncii ; șeful de sală îi învăța să nu se frigă pe degete, să nu se împiedice în covor și să nu scoată ochii nimănui cu furculița. După speach-ul șefului, personalul primi pentru semnat o fișă de instructaj prin care se atesta că, în caz de accident în timpul producției, vinovat nu e nici șeful, nici directorul, nici întreprinderea de alimentație publică, nici ministerul, ci numai salariatul care cunoaște, după acest instructaj, normele de prevenire a accidentelor. Operația de strîngere și verificare a fiecărui autograf se prelungi pînă la sosirea clientelei și nimeni nu observă *accidentul* lăsat de cele două surori care plecaseră de mult.

Cele două surori mai apucară să demonteze o cutie poștală și să-i studieze conținutul. La lectura unei scrisori de dragoste însă ajunseră la ceartă. Bow, care avea părul verde închis și un ten mai aproape de bleumarin, era o sentimentală incurabilă, datorită celor cîteva kilograme în plus de antimaterie pe care le purta cu grație voluptoasă, sau datorită poate unor complicate procese afective atavice care îi definitivaseră o structură de acest tip. Conflictul se iscă din fraza *visele mele trec prin sufletul tău și se întorc la mine încărcate de oscilații necunoscute.* Rece și sadică, Now o găsi stupidă, infectă, produs al schizofreniei. Cu ochii plini de lacrimi roz, Bow se îndepărtă de sora ei în fugă și, la un stop, sări într-o limuzină sport de ultimul tip, condusă de un tînăr cu favoriți. La eliberarea trecerii, mașina zvîcni înainte și se îndreptă spre ieșirea din oraș. Tînărul de la volan nici nu observase deschiderea și închiderea ușii. Bow se ghemui pe pernele din spate, își șterse lacrimile și, ascultînd radioul, repetă de zece ori în gînd : *Visele mele trec prin sufletul tău și se întorc la mine încărcate de oscilații necunoscute.* Fraza i se părea sublimă, poem, haikai, rubaiată...

Tînărul de la volan începu să-i placă. Gîndul aventurii o încălzi și o traversară fiori și speranțe tulburi. Se decise să nu forțeze nimic și să se lase în voia întîmplării. În filozofia ei secretă despre viață, suficient de neconformistă pentru o fată din familia A-ow, voinica și sentimentala Bow considera hazardul drept soluția perfect oportună. Chiar dacă ar fi știut că mașina e condusă de cel mai periculos criminal sau gangster căutat de Interpol, Bow n-ar fi abandonat riscul.

Adormi și se visă la maternitate, fără să știe că tînărul este într-adevăr un gangster...

Puţin iritată de reacţia surorii sale, Now rămăsese nedumerită în faţa mormanului de scrisori. Cîţiva curioşi înconjurară cutia poştală şi scrisorile. Now le risipi cu cîteva lovituri de picior şi două rafale de vînt o ajutară. Oamenii săriră să înhaţe plicurile ce săreau şi zburau. Now se jucă puţin cu ei ; le smulse cîte un plic, îi lovi cu altul şi îi îmbrînci. Se plictisi repede şi îi părăsi.

După cîţiva paşi întîlni un microbuz al televiziunii ce staţiona lîngă o cîrciumă. Un reporter şi echipa de filmare îi luau un interviu unui cetăţean turmentat. Omul spunea nişte baliverne sincopate, pline de haz. Nici reporterul, nici operatorul, nici sunetistul şi nici chiar omul cu luminile nu rîdeau. Now fu puţin surprinsă de rigiditatea şi lipsa lor de umor. Îl găsea foarte simpatic şi spiritual pe beţivul încolţit care avea replici scînteietoare. Dînsa n-avea de unde să ştie că reportajul era destinat emisiunii educative JOS ALCOOLUL, care urmărea, cu perseverenţă, lichidarea viciului beţiei şi care, din întîmplare, descoperise şi lansase fără voie foarte mulţi umorişti, al căror succes-bombă determinase B.B.C.-ul, A.B.C.-ul, C.B.S-ul şi alte corporaţii să-i angajeze alături de vedete cu state vechi de serviciu

Pe faţa cetăţeanului turmentat trecu brusc o umbră de luciditate. Profund scîrbit, se rezemă de zid, genunchii i se muiară şi se aşeză pe trotuar, cu bărbia în piept, cufundat într-un somn de plumb, eliberat de interviu şi spirite.

Operatorul îl filmă din toate unghiurile posibile, apoi se urcă în microbuz, urmat de toată echipa. Ultimul uită uşa deschisă şi Now, după o scurtă ezitare, se urcă şi dînsa, găsi un scaun liber, se aşeză şi îl privi curioasă, aşteptînd să-i audă ce vorbesc. Sunetistul trînti uşa, reporterul bombăni *di, căluţule* şi şoferul zvîrli ţigara pe fereastră înainte de a răsuci cheia de contact. Microbuzul porni şi nimeni nu mai spuse nimic. Pînă la studiourile televiziunii, Now se plictisi de tăcerea lor şi îi suportă numai pentru că nu-i trecea prin cap nici un mod mai rafinat de a-i smulge din amorţeală. Să le dea bobîrnace ar fi fost prea simplu, prea puţin distractiv. Se mulţumi să-i privească şi deveni ursuză ca ei.

În faţa studiourilor, microbuzul se opri ; coborîră cu toţii şi cărară aparatele înăuntru. Curioasă, Now îi urmă. În forfota unor maşinişti ce cărau nişte decoruri, Now se rătăci pe culoare.

Umblă la întîmplare şi nimeri într-un studiou. Se poticni în cabluri groase şi se încurcă în pînze ce atîrnau şi ajunse pe platou în faţa camerelor de luat vederi. Orbită de zecile de reflectoare ce atîrnau în plafon, se ciocni de un bust de gips şi îl răsturnă. Îl prinse în ultima fracţiune de secundă şi căzu cu el în braţe. Bucuroasă că nu l-a spart, îl puse alături şi îşi pipăi coatele, şoldul.

Gică ! se auzi un răcnet amplificat în difuzoare. *M-ai nenorocit. Opriţi pelicula. Reluăm peste două minute. Şi tu, Gică,*

nu sta ca mutul. Pune bustul ăla înapoi. Bine că nu s-a spart și Neptun ăsta..

Vocea continuă să tune și să fulgere timp de două minute. Now, nedumerită și timorată, se retrase într-un colț al platoului, se ghemui îndărătul unei machete de geamie și privi, curioasă, activitatea caraghioșilor pămînteni. Cînd vocea tăcu, o femeie așezată pe un taburet de bar, cu o lungă coadă de pește atîrnînd, începu să cînte. Alte cinci femei, vopsite în toate culorile și îmbrăcate în tricouri de cosmonaut, începură să țopăie. În timpul acesta, stativele greoaie ale camerelor de luat vederi lunecau încoace și încolo, mînuite cu repeziciune de operatori și ajutoarele lor.

Tîrziu, după al doilea cîntec plin de urlete și oftaturi al *Sirenei*, Now înțelese televiziunea și mecanismul ei aproximativ. Se înveseli imediat. Televiziunea există și pe planeta ei, dar altfel, fără atîta forfotă, fără atîtea mașinării, cabluri și risipă de materiale sau energie. Acolo se folosesc numai niște oglinzi de mărimea unui bob de fasole, care sînt instalate în toate sălile de spectacole, în toate casele, și cei ce călătoresc sau ies din casă le poartă atîrnate de gît. ***boaba de fasole*** poate fi sau receptor, sau emițător, după dorință. „Filmele sînt" pe fire lungi, înfășurate pe mosorele mici. Nu e nevoie de instalații speciale ca să vezi un film sau să citești un roman: introduci mosorelul în ***boabă*** și trece o săptămînă pînă apuci să vezi, să citești sau să asculți un sfert de mosorel.

Now privi cu dispreț toate instalațiile uriașe, greoaie și costisitoare. Pe planeta Koo-Kooletsh așa ceva nu mai exista de mult. Avea în fața acestor produse ale civilizației exact sentimentele unui pămîntean într-un muzeu de armuri medievale: totul i se părea vag desuet, dar foarte greoi, inestetic, inutil, prăfuit.

O interesa omul a cărui voce o auzise la difuzoare. Părea un caracter dîrz, un bărbat energic, de o vitalitate deosebită. Înviorată, Now hotărî să-l caute. Părăsi colțul în care stătuse ghemuită și, ajunsă iarăși lîngă bust, îi dădu un bobîrnac. O clătinare, și Neptun, parcă nehotărît, se răsturnă, se sfărîmă. Se auziră iarăși urletele regizorului. Now surîse amuzată, nerăbdătoare să-l întîlnească.

Umblă printre decoruri și cabluri; ocoli oamenii și ajunse la o scăriță de metal. Urcă și ajunse lîngă o ușă masivă, tot de metal. deschisă. Aici era cabina de regie lumini. Intră și cercetă plictisită fețele tehnicienilor încordați, privi disprețuitoare panourile cu monitoare și mesele de comandă lungi, pline de butoane. Printr-un geam dublu și larg, în cabina de alături, văzu alți trei oameni la un pupitru lung — masa de regie. Un bărbat subțire și înalt gesticula ca un isteric în fața monitoarelor, cu microfonul în mînă. Mișcarea buzelor lui părea sincronă cu urletele ce se auzeau și în difuzoare, și prin ușa deschisă.

Bucuroasă că l-a găsit, Now trecu dincolo și se opri în fața lui, dincolo de pupitru, ca să-l studieze. Urletele lui o înfiorau plăcut, prin noutatea lor. Un bărbat care urlă! Așa ceva nu exista pe Koo-Kooletsh bărbații fiind plecați de treizeci de ani, ei mai existau doar pe firele mosorelelor sau în amintirea mamelor chi-

nuite de insomnii sau a bunicuțelor ce-și pregătesc ultimul somn. Dar și bărbat, și urlător — așa ceva nici vorbă. De milioane de ani de cînd părăsiseră peșterile cu patriarhatul definitiv încetățenit și cu drepturile sau obligațiile stabilite clar, ireversibil, bărbații antiplanetei nu mai simțiseră nevoia de a urla — tot așa cum pe Pămînt nici femeile, nici bărbații, cam tot din aceeași epocă, nu mai simt nevoia de a dormi și trăi în copac.

Regizorul sfîrși de urlat și, cu o voce scăzută, îi comunică asistentului său că îl doare capul și ar vrea un antinevralgic. Now se scotoci în poșetă, scoase o pilulă Gash-Wash și în clipa în care asistentul depunea în palma regizorului antinevralgicul, depuse și dînsa pilula. Emoționată, Now își potrivi o șuviță de păr și așteptă clipa cînd va deveni vizibilă numai pentru bărbatul ales. Era atît de fascinată de urletele lui, încît capul acesta diform, cu fălci de cal, ochi bazedowieni și o hălăciugă de păr à la hippy, i se părea un fel de Făt-Frumos. Ciudate și întortocheate sînt căile ce duc spre inima unei antifemei ! Dar se pare că nici balerinele sau figurantele televiziunii n-aveau o părere proastă despre acest regizor : în clipa cînd o văzu pe Now sub efectul pilulei, omul începu să rîdă, dezacordat, ca un măgar ofensat.

Drăguță, spuse el cînd se potoli. *Ce cauți la emisiunea mea ? Eu am nevoie de sirene și nu de tine ! Du-te și spune-le ălor de la machiaj să-ți schimbe colorația. Nu vezi că eu înregistrez „cîntecele mării" și nu lucrez în Eastman-Color ? Ce stai ca vițica la poarta nouă ? Roiește-te !*

Aș vrea, dacă nu te superi, îndrăzni Now.

Asistentul și tehnicianul se priviră prin spatele regizorului cu o strîmbătură semnificativă care însemna : *săracul e astenic, vorbește singur.* Cînd o auziră pe Now tresăriră, cercetară, din ochi, difuzoarele și clapele cu lumini de la intercomunicații. Toate becurile erau pe verde, semn că toată lumea tace și n-a vorbit nimeni.

Cară-te la vestiar ! izbucni regizorul. *Nu mă interesează ce vrei. Toate vreți același lucru. N-am loc pentru tine. Trebuia să vii la repetiții. În plus, deseară am alt program. Clar ?*

Dar cum Now nu se *roia*, regizorul înhăță paharul de plastic și îl zvîrli în pieptul ei. Lovitura nu o duru, și Now prinse paharul și îl cercetă : materialul era de mult inexistent pe planeta Koo-Kooletsh și doar muzeele mai conservau plasticul lîngă topoare de piatră.

Am nevoie de liniște ! Trebuie să fiu ascultat ! Cer să dispară femeile din cabina de regie ! Sînt un creator și nu vreau să fiu bruiat de toate pițipoancele ! MAKE ART, NOT LOVE !

Și după acest urlet larg, regizorul zvîrli spre ea stiloul pe care Now îl înhăță din zbor și îl cercetă cu aceeași curiozitate mai mult feminină decît științifică. Exasperat, regizorul se sculă și înhăță scaunul cu intenția de a i-l zvîrli în cap. Colegii încercară să-l rețină ; îi îmbrînci și mai scoase niște urlete neinteligibile. Now simți că o paște un pericol și, cu un gest rapid, scoase din poșetă un tub de aur aidoma celui folosit de Iow în biblioteca domnului Aristide.

Pleacă ! mai urlă regizorul și zvîrli scaunul în capul ei.

Now se feri la timp şi scaunul căzu între pupitru şi panoul cu ecranele monitoarelor. Speriată se gîndi că se află în legitimă apărare şi suflă spre regizor un subţire şi cald nouraş auriu. O secundă mai tîrziu, regizorul se afla imobilizat, tot ca într-o cămaşă de forţă, sub un strat rezistent de aur nu prea maleabil. Rămăsese cu o mînă întinsă amenințător şi cu alta atîrnînd. Aducea şi cu statuia lui Kogălniceanu din faţa unui cămin de studente, dar şi cu aceea, mai puţin cunoscută de fetele din Bucureşti, a unui discobol. Fireşte, capul îi rămase liber, şi, din păcate, şi gura. Spre stupoarea colegilor săi, care sperau să-l vadă întîi mort şi pe urmă, din greşeală, statuie de aur, gura lui începu să blesteme înfiorător. După cîteva secunde şi vreo cincizeci de cuvinte intraductibile, regizorul răguşi, tuşi, oftă, îşi pierdu vocea...

Modul rapid în care acest bărbat nemaipomenit fusese redus la tăcere o dezamăgi pe Now. Unda uşoară de romantism din sufletul ei, datorită necunoaşterii îndeaproape a bărbaţilor de pe Pămînt, se sparse şi se risipi ca un val pe plajă. Toate amintirile mamei şi bunicii, toate mosorelele cu aţă, citite, văzute şi ascultate i se părură nişte basme copilăreşti. Se gîndi, dezamăgită, că bărbaţii de pe Pămînt (şi poate chiar cei de pe Koo-Kooletsh, aflaţi în voiajul de întoarcere sau pieriţi în cataclismul din galaxia Şoarecelui), s-ar putea întîmpla să fie cu toţii la fel de neputincioşi ca statuia vie şi ameţită de răguşeală din faţa ei.

Om de aur! spuse ea şi părăsi cabina de regie.

Pe planeta Koo-Kooletsh, această expresie figura în dicţionare ca insulta cea mai gravă posibilă.

Din toate cabinele, studiourile şi chiar de pe platou năvăli lumea să-l vadă pe regizor transformat într-o statuie vie de aur...

V.

Low se trezi mahmură, cu gura încleiată de parfumul băut. Se răsuci în patul conjugal al familiei Tănăsache. Nu reuşi să-şi aducă aminte unde se află. Le strigă pe surorile sale, dar nu-i răspunse decît domnul Titu, motanul castrat al doamnei Diana. Săracul rămăsese fără dejun şi mieuna jalnic.

Iritată, Low cercetă încăperile şi, înţelegînd că a fost abandonată, deschise *boaba de fasole.* Iow se plimba cu domnul Aristide; Now era la televiziune într-un coridor cu bărbaţi, iar Bow se afla într-o limuzină, lîngă un bărbat tînăr, frumuşel, dar foarte suspect. Furioasă, Low se hotărî să răpească un bărbat şi să plece cu el, fără ele, acasă, înapoi pe Koo-Kooletsh.

Părăsi apartamentul pe fereastră şi, cu ajutorul unui propulsor de mărimea unei cutii de chibrituri, zbură deasupra bulevardului, încoace şi încolo, înciudată, nehotărîtă, în căutarea unui prieten care să corespundă viselor sale şi legendelor How-Meaw despre bărbaţi.

La mesele din faţa cafenelei TURIST zări un bărbat singur, rezemat cu falca în palmă. Se aşeză pe scaunul din faţa lui. Bărbatul avea ochii tulburaţi de alcool, roşii, trişti. Low se cam

săturase de poveștile cu bărbați veseli și neastîmpărați. Voia unul cuminte și trist, pe care să nu-l apuce pofta de plimbări pe alte galaxii. Acesta i se părea corespunzător pentru o viață în doi, pașnică, senină, lipsită de aventuri sau glume gălăgioase. Fața lui cenușie, înmuiată de alcool, iradia o tristețe atît de adîncă încît Low se simți fericită că omul e complet lipsit de umor. Suspină ușor, cu inima plină de fiorii unui sentiment a cărui intensitate creștea vertiginos. Nu știa că omul își bea mințile ca să-și spele de pe suflet durerea și murdăria unui divorț care-l lăsase singur, sărac, fără acoperiș, la un pas de sinucidere. În ținutul How-Meaw, ca și pe întreaga antiplanetă invizibilă pentru pămînteni, nu existase niciodată ideea de divorț. Existau doar plecare în expediție, întoarcerea și odihna de noapte sau definitivă.

Haide, vino cu mine, omule, spuse Low, și bărbatul se ridică mașinal. N-o vedea, dar se afla în acea stare de inconștiență etilică în care asculți și execuți orice prostie, ca un robot.

Mă duc, sughiță el, fără să știe că schimbul de replici cu femeia nevăzută este exact formula sacră de pe Koo-Kooletsh prin care se încheie o căsnicie pe viață.

Fericită, Low îl prinse de mînă și îl trase spre marginea trotuarului. Omul o urmă, împleticit.

Te duc la navă, îi șopti Low și îl îmbrățișă, și în mîna în care ținea cutia propulsorului se auzi un zumzet scurt și fin.

Hei! Domnul! Plata! strigă o chelneriță care ieșise pe trotuar. Întinse mîna să-l înhațe pe client de haină dar, spre stupoarea ei, omul se ridică în aer și zbură dincolo de Piața Romană, pe acoperișul unde staționa, nevăzută, o cosmonavă...

Low își conduse alesul în a doua încăpere, pe care fetele o foloseau de living-room și îl privi în ochii minunat de tulburi. Șopti un *te iubesc* sfioasă, cu răsuflarea tăiată. Omul căzu pe o canapea și adormi cu capul în piept. Low presupuse că e doborît de emoție și într-un fel avea dreptate, era „emoția" care o adormise și pe dînsa după consumarea parfumului. Uitase însă că nu îl servise cu pilula Gash-Wash care o făcea vizibilă. Fericirea de a se fi măritat în sfîrșit, la treizeci și patru de ani, o copleși, o îmbună și renunță la ideea de a-și abandona surorile. Se cuibări lîngă omul mult visat și adormi, coborîtă de un altfel de adîncă și nesfîrșită emoție.

VI.

Mașina în care se afla Bow se opri lîngă o casă izolată. Tînărul turist cu favoriți, care nu era altcineva decît Jo Tapone, fiul celebrului șef mafiot Big Gil Tapone, surîse leneș, deschise barul de lîngă frîna de picior și, tacticos, prepară un cocteil din suc de roșii cu suc de pătrunjel și cuburi de gheață. Trase o dușcă și despiedică revolverele aflate în tocuri subțiri, la subsuori. Bow profită de acest răgaz să-i arunce o pastilă Gash-Wash în cocteil. Dar Jo avea de lucru cu șapca

de pînză albastră pe care și-o potrivea cît mai degajat, puțin pe o ureche.

Dezamăgită, Bow se tolăni pe pernele mașinii hotărîtă să nu forțeze clipa revelației tînărului. Îl privi cum coboară și se îndreaptă spre casa izolată. Abia se stăpîni să nu-l strige ca să-l îndemne să-și bea întîi cocteilul. Din mers, Jo își puse o pereche de mănuși albe, subțiri cu eleganța și dexteritatea fermă a unui chirurg.

După intrarea lui în casa părăsită, trecură cîteva minute de liniște, pe care doar bîzîitul unui tăun le tulbura. Așteptarea o neliniști pe Bow: se gîndea că tînărul a intrat la o femeie care este, poate, chiar soția lui. Ar fi vrut să intre după el și dacă îl găsește cu o rivală, să-l abandoneze. Un șir de împușcături o făcu să tresară. Nu înțelegea ce se întîmplă acolo.

Un minut mai tîrziu, Jo ieși calm din casă. Într-o mînă avea un tablou făcut sul și în cealaltă fumega un revolver. Cercetă împrejurimile și vîrî arma în tocul de la subsuoară și se urcă în mașină. Spre supărarea tovarășei sale de drum, în loc să-și bea cocteilul, luă un baston, deșurubă măciulia și introduse sulul de pînză în această ascunzătoare secretă.

Din casă ieși un bărbat cu o mitralieră. Se clătina pe picioare, dar voia să ținteascǎ mașina. Jo smuci un revolver, rezemă cotul de portieră și îl doborî dintr-un singur foc. Omul făcu o tumbă și o rafală lungă mușcă pămîntul în care se înfipse țeava mitralierei sale. Reculul zgîlții ritmic trupul celui prăbușit pe armă. Apoi magazia încărcătorului rămase goală. Ecoul se stinse și tăunul se trezi. Mașina demară ca un bolid și după un viraj se întoarse pe șosea. Tînărul bandit îi cucerise definitiv simpatia. Nu din cauza duelului cîștigat. Nici din a îndemînării dovedite. Pur și simplu Bow era fericită că tînărul nu intrase la o femeie, ci la o răfuială cu hold-up care, aici pe pămînt, se pare că era o chestiune de afaceri foarte normală. O necăjea însă cocteilul rămas nebăut în barul închis.

La un pod, Jo zvîrli armele în apă. Mai tîrziu, înainte de intrarea în București, la o benzinărie se așeză la rînd lîngă un Pontiac condus de un bătrînel care, șchiopătînd, coborî, se apropie și îl întrebă dacă la munte a plouat. Tînărul răspunse că ploaia a stat, a fost scurtă, și speră că nu va fi furtună pe aeroport. Spre uimirea femeii, bătrînul înhăță bastonul de parcă i-ar fi aparținut și se întoarse la Pontiac, sprijinit în baston.

După un sfert de oră, la o barieră, mașina lui Jo fu oprită de un milițian care îi ceru actele, politicos. Ironic și alene, Jo îi întinse pașaportul și actele mașinii.

Robert Donovan? Englez? întrebă plutonierul.

Yes, Sir, surîse Jo.

În secunda următoare, un Mercedes alb frînă în fața lor, de-a curmezișul șoselei. Doi bărbați coborîră și din două salturi intrară prin stînga și prin dreapta în limuzina lui Jo.

Surprinsă, Bow își înăbuși o exclamație.

Cît ai clipi din ochi, Jo se trezi cu mîinile în cătușe, pe volan.

Domnule Jo Tapone, sînteți arestat, spuse cel din dreapta.

Pentru crimă, trafic de stupefiante, furt de obiecte de artă, port ilegal de armă, paşaport fals şi aşa mai departe, completă cel din stînga.

Cel din dreapta spuse *Interpol,* cel din stînga oftă şi spuse *Miliţia Capitalei.*

N-aveţi dovezi, se strîmbă Jo. *Mă numesc Robert Donovan şi vă rog să...*

Bow, care nu înţelegea nimic, se gîndi cu ciudă la cocteilul din barul maşinii.

VII.

În regia studioului patru, Now se plictisea urmărind repetiţia generală pentru o emisiune literară. Ochii o dureau din cauza monitoarelor şi flecăreala plină de neologisme a literaţilor o călca pe nervi. Căscă de cîteva ori, iar în cele din urmă părăsi studioul şi porni la o plimbare pe sub teii de la şosea.

Întîlni cîteva femei cu copiii în cărucioare, cîţiva pensionari cu ziare sub braţ şi un bărbat care îşi plimba buldogul. Cîinele care avea instinct, dar numai pentru formele însufleţite sau neînsufleţite ale materiei, ignoră prezenţa antifemeii de parcă ar fi fost vorba de un şoricar lihnit de foame.

După cîţiva paşi alături de bărbat şi buldog, Now se decise să intre în vorbă cu dînsul.

Nu te plictiseşti, domnule?

Bărbatul, care îşi luase un mic concediu medical de o lună, pentru astenie, ca să ocolească o revizie contabilă, se sperie.

Asta-i bună! bombăni el. *Am astenie şi nu-mi dădeam seama.*

Cîinele ciuli urechile şi rînji.

Nu vrei să vii cu mine? Vreau să-ţi arăt nava noastră. Poate te-ar distra şi o mică plimbare prin cosmos.

Uf, de-aş avea un carbaxin la mine! exclamă bărbatul şi se scotoci prin buzunare, lăsînd slobodă cureaua buldogului. Acesta, care tocmai simţise în nări mirosul unui mesaj laconic lăsat pe un pom apropiat, se repezi într-acolo să descifreze conţinutul exact şi să-şi expună opiniile şi dorinţele exacte.

Now se opri în faţa bărbatului, îl prinse de revere şi îl scutură supărată.

Una te întreb şi alta îmi răspunzi. Te rog fii mai clar. Vii cu mine sau nu?

Bărbatul se cutremură şi sughiţă. Now îl scutură şi mai tare. El se gîndi cu groază că există fantome, şi a fost un prost că s-a lepădat de religia romano-catolică în care fusese botezat.

Omule, vino cu mine! stărui Now.

Vin, îngăimă el zguduit, fără să ştie că răspunsul lui era un legămînt pe viaţă, mai puternic decît un *da* şi o semnătură la primărie, un legămînt pe care nu-l poate desface nici o lege a divorţurilor şi nici aprobarea papei.

Now, fericită, scoase un chiot, îi vîrî în gură o pastilă de Gash-Wash, scotoci în poşetă după cutia propulsorului. Îl îmbrăţişă pe omul ei şi zbură cu el în braţe spre rachetă.

Deasupra copacilor îi şopti, tandră, că îl va iubi toată viaţa şi vor fi foarte fericiţi. Jos, în urmă, buldogul lătră nedumerit. Sus, în zbor spre rachetă, bărbatul era foarte leşinat.

VIII.

Domnul Aristide o plimbase pe Iow prin două muzee şi închiriase o barcă la Cişmigiu. Vreo două bărci trecură pe lîngă el şi ocupanţii lor îl priviră ironic : era bătrîn, era singur, vorbea cu nimeni şi părea foarte îndrăgostit. Nu ştiau că el o uitase pe Diana, copleşit de farmecul şi inteligenţa unei antifemei. Îi povestise toată viaţa lui şi Iow începea să se plictisească. O moleşea soarele, o legănau vorbele monotone ale contabilului.

Legile de pe Koo-Kooletsh, chiar şi la poporul How-Meaw, nu permiteau poligamia şi, în plus, adulterul era o chestiune de neînţeles pentru femeile de acolo. Existau însă prietenia, colegialitatea sau camaraderia. Iow începea să regrete că prietenul ei, domnul Aristide, e un om însurat şi îi consumă timpul cu balivernele lui. Se decise să-l abandoneze. Cînd scoase din poşetă cutia propulsorului, din neatenţie, îi căzu tubul de aur.

Domnul Aristide trăncăni înainte pînă cînd Iow îl întrerupse ca să-i ceară scuze că trebuia să plece : se apropia ora întoarcerii la navă.

Vin cu tine! exclamă domnul Aristide entuziasmat. Îl străfulgeraseră două sentimente : teama de Diana şi speranţa unei evadări.

Nu se poate, îl potoli Iow şi îl prinse de mînă. *Trebuie să-mi găsesc un bărbat liber* şi privind în boaba de fasole ce-i atîrna la gît adăugă : *surorile mele s-au măritat, ora plecării se apropie. La revedere, prietene!*

Domnul Aristide o privi cum zboară şi oftă trist, singur, foarte singur. Mai vîsli îngîndurat spre debarcader şi, înainte de a acosta, zări tubul de aur pierdut de Iow.

Îl ridică, îl privi şi şopti duios :

Poate se întoarce, poate nu. Atunci, o amintire...

Şi puse tubul în portmoneu, alături de carnetul de economii pentru maşină şi poza unui sugaci grăsuţ, veche de cincizeci de ani.

IX.

Bătrînul şchiop sosi cu Pontiacul la scurtă vreme după arestarea lui Jo Tapone. Avea şi dînsul doi însoţitori.

Cei doi complici nu se salutară, dar dovezile se aflau pe perna din spate a Pontiacului : tabloul scos din baston şi desfă-

şurat alături de patru săculeţe cu heroină care călătoriseră în gheata ortopedică a bătrînului. Invitaţi să se mute în Mercedesul alb, cei doi se supuseră tăcuţi, dezumflaţi.

Bow coborî şi dînsa. Romanţioasă cum era, îl găsise pe Jo formidabil, în ciuda faptului că vigilenţa paznicilor legii îl făcuse prizonierul lor.

Vei fi prizonierul meu pe viaţă, şopti ea lui Jo şi, la doi paşi de maşina albă, îl îmbrăţişă şi zbură cu el în braţe.

Pe viaţă? îngînă Jo uimit şi îngrozit, în timp ce gloanţele şuierau pe lîngă el. În trei secunde erau departe, şi el încă nu înţelegea că zboară în braţele unei mirese cum nici nu-şi visase Scutură din cap, şopti cu ochii închişi; *am avocat.*

Dar Bow, cu el în braţe, triumfa.

Pe viaţă, dragul meu. Pe viaţă.

X.

Trei zile mai tîrziu, seara, domnul Aristide se legăna melancolic în balansoar. Regreta că n-a fost răpit şi dus departe de Pămînt, departe de slujba de contabil şi departe de consoarta lui cumplită. Diana sosise de două ore şi îşi povestea, din baie, ultimele succese sportive avute. Vocea ei era calmă şi chiar afectuoasă. La sosire îi făcuse o teribilă scenă de gelozie, în urma căreia domnul Aristide rămăsese cu diferite părţi ale corpului în curs de învineţire. Din fericire, Diana îi ferea întotdeauna capul, astfel că dînsul, la serviciu, nu avea de dat lămuriri despre uşa care i-ar fi învineţit ochiul.

De-ai şti ce dor mi-a fost de tine Aristică! exclamă din baie Diana în timp ce-şi învelea muşchii în halat.

Dar soţul ei, care privea melancolic tubul de aur, se gîndea cu tristeţe la soarta lui inexorabilă, la imposibilitatea de a-şi mai reface viaţa.

Diana se opri în faţa lui, surîzătoare, plesnind de sănătate şi longevitate sportivă. Îl ridică în braţe, şi el, alarmat, strînse în palme tubul de aur.

Aristică, dragul meu Aristică! şopti Diana îndreptîndu-se vioaie spre dormitor, cu contabilul în braţe.

Iritat, domnul Aristide, îşi dori să scape din acest „mijloc de transport" şi în faţa patului conjugal îşi aduse aminte de tubul de aur. Îl duse la buze, suflă şi... în clipa următoare un abur de aur îi înveli pe amîndoi. Doamna Diana încremeni, prizonieră în stratul de aur inflexibil, cu braţele întinse ca o statuie a maternităţii. Domnul Aristide, ţeapăn şi el, dar cuibărit în braţele campioanei, părea un tigru care toarce fericit. Un tigru de aur.

Iow nu pierduse şi tubul albastru al eliberării din cămaşa de forţă aurită.

Cronică (en passant fantastică) a șahului

de EMANUEL REICHER

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

XX.

Un fenomen unic al eșichierului (2)

*În jocul desfășurat de Alehin în suprema încleștare nu se va putea face însă niciodată o delimitare exactă între ceea ce a fost dobîndit prin studiu și antrenament și ceea ce s-a datorat pur și simplu geniului. În articolul său, prefață la cartea turneului newyorkez din 1927, Alehin descrie jocul lui Capablanca, ideile, calitățile și defectele acestuia dovedite în partidele de pînă atunci; profunzimea și originalitatea acestei extraordinare vivisecții * pe care un titan al eșichierului a făcut-o unui alt titan reprezintă un moment unic în cronica noastră, depășind chiar celebrele portrete ale lui Lasker. În plus, Alehin a arătat și modul în care s-a folosit de penetranta-i analiză a personalității lui Capablanca pentru a-l întrece. O singură rezervă este necesară: articolul trebuie apreciat neapărat prin prisma faptului că totul a fost scris după meci, după victorie.*

Alehin n-a intuit însă numai calitățile și defectele stilului lui Capablanca, ci și limitele concepției sale de joc. El a reușit să-l întreacă deoarece a creat pe tablă acele poziții care dovedeau că pentru depășirea lui Capablanca trebuia să apară o nouă viziune despre jocul minții.

La 16 septembrie 1927 a început la Buenos Aires poate cel mai important meci din istoria eșichierului. Asupra acestei întîlniri pentru titlu și asupra unor anumite partide ne vom opri mai mult, pentru că numai o cercetare atentă și obiectivă e în stare să dezvăluie uriașa luptă dusă între cei doi mari campioni și influența rezultatului acesteia asupra contemporanilor.

Prima partidă, în care Capablanca a avut piesele albe, s-a terminat cu o lovitură de teatru: Alehin, care pînă în acea zi nu cîștigase niciodată în concursuri la adversarul său, a jucat desăvîrșit și a obținut victoria.

Aproape toate comentariile cunoscute asupra acestei partide poartă amprenta tendinței autorilor de a explica în primul rînd cum a pierdut Capablanca. Este adevărat, campionul lumii a jucat stereotip deschiderea, a comis inexactități la mutările 14 și 15 și o greșeală evidentă la mutarea a 16-a, după care a pierdut un pion. Ceea ce trebuie însă arătat este și faptul că Alehin și-a realizat excelent avantajul, a ocolit toate

* Care însă, din punct de vedere competițional, s-a dovedit mortală !

liniile de joc incerte și în mod surprinzător a înapoiat pionul la mutarea a 30-a, pentru a-și crea într-un final de dame și turnuri un atac decisiv la rege.

Meciul era totuși abia la început și avea să cunoască momente dramatice.

În partida a 3-a, campionul lumii, cîștigînd în stilul său caracteristic, a egalat scorul.

Unul dintre momentele importante ale meciului a fost partida a 6-a. Alehin, cu piesele albe, a jucat deschiderea în stilul lui Capablanca, acceptînd curînd schimbul damelor pentru a obține un final ceva mai bun. În continuare, cu manevre extrem de fine, și-a obligat adversarul la izolarea unui cal în colțul tablei și a avut șanse de cîștig. Apoi însă a evaluat superficial complicațiile posibile, după care campionul lumii și-a eliberat calul, a simplificat poziția și a smuls remiza.

Probabil că sub influența acestei ratări Alehin a jucat mai slab, Capablanca învingînd în partida a 7-a și luînd conducerea.

Este lesne de înțeles bucuria mulțimii de suporteri sud-americani, care îl considerau pe marele cubanez ca pe un compatriot și îl și vedeau păstrîndu-și titlul. Dealtfel, trebuie spus că regulamentul favoriza net pe campion : nu se calculau remizele, iar învingător urma să fie cel ce realiza primul 6 victorii, dar la scorul de 5—5, Capablanca rămînea campion.

Deci, după 2 : 1, situația era următoarea : campionului îi mai erau necesare numai trei partide cîștigate, în vreme ce pretendentului îi trebuiau încă cinci !

Pentru mulți sfîrșitul bătăliei părea aproape, mai ales că Alehin n-a reușit nimic cu albul în partida a 8-a, iar în cea de a 9-a, pentru a se salva dintr-o poziție grea, a fost nevoit să se întreacă în inventivitate. A obținut totuși remiza și, astfel, a depășit unul dintre momentele-cheie ale întîlnirii.

Era însă un moment dificil și pentru campion. Pentru întîia dată întîlnea un adversar capabil, prin mișcări surprinzătoare, pe baza unor variante foarte exact calculate, să-i răstoarne liniile de joc preponderent tehnice. Cert este că, după încheierea luptei, Capablanca a găsit adesea la analiză că „ar fi putut juca mai bine", dar aceasta DUPĂ ce văzuse continuarea aleasă de adversar. Acomodarea lui cu acest joc era grea, deoarece Alehin reușea necontenit să inventeze manevre insidioase de apărare, dînd partidelor un curs cu totul straniu.

Campionul lumii s-a ferit mereu să accepte revanșa lui Lasker, pentru că nu-i convenea stilul de joc al acestuia, capacitatea lui de luptă, talentul cu care aducea adversarii în dispoziții neplăcute lor. Și iată că pînă la urmă i-a fost dat să facă față „unei ediții îmbunătățite" a bătrînului leu !

Trebuie să punem pe seama eforturilor neobișnuite pentru el faptul că, în partida a 11-a, Capablanca, după ce a parvenit din deschidere la o poziție superioară, a scăpat prilejul de a-și mări avantajul la mutarea a 26-a. Aici, probabil, a început declinul său în meci. A pierdut obiectivitatea, iar patru mutări mai tîrziu, în loc să aleagă o variantă sigură de remiză, a căutat să complice jocul pentru a forța cîștigul.

Adversarul său și-a dovedit însă marea forță de luptă și, cu manevre subtile, a obținut avantajul. Totuși a greșit la rîndul său, astfel încît campionul lumii a avut din nou ocazia la mutarea

a 47-a să scape, dar n-a observat posibilitatea ascunsă pe care o oferea poziția. Este interesant să arătăm că, la mutarea a 58-a, Alehin a mai greșit o dată, iar Capablanca din nou n-a sesizat o variantă de remiză la mutarea a 60-a. Culmea este că și mai departe, ambii jucători au săvîrșit, rînd pe rînd, erori flagrante. În sfîrșit, partida s-a terminat cu victoria lui Alehin, care, în mod obiectiv, va scrie în analizele sale: „Partea ei finală reprezintă o adevărată comedie a greșelilor, în care adversarul meu a scăpat de cîteva ori remiza, iar eu posibilitatea cîștigului. N-aș fi inclus-o printre cele mai bune partide ale mele, dacă n-ar fi avut o importanță sportivă excepțională: partida a reprezentat, de fapt, un moment crucial în acest meci".

Scorul a devenit 2 : 2. Campionul a avut și în continuare șanse mai bune, datorită faptului că era favorizat de regulament. Dar el nu putea să se acomodeze deloc cu jocul challengerului său și, mai ales, să se descurce în situațiile complicate, pe care acesta i le impunea fără încetare.

Și partida a 12-a a fost ciudată prin întorsăturile ei.

După ce campionul (cu negrele) a egalat din deschidere, ba chiar a obținut o poziție bună, a comis o inexactitate la mutarea a 16-a, dînd challengerului posibilitatea să refacă handicapul. Dar Alehin a lăsat să-i scape momentul prielnic și, curînd, Capablanca a avut — la mutarea a 21-a — prilejul să capete un avantaj net. Totuși a greșit și el, iar situația s-a echilibrat. Dar, în trecerea partidei spre final, Alehin s-a autodepășit și, exploatînd cu măiestrie unele imperceptibile slăbiciuni, a cîștigat. Scor 3 : 2 pentru pretendentul la titlu, care începe să domine psihologic, în special datorită nesiguranței pe care o vădea cel supranumit numai cu cîteva luni înainte „mașina de jucat șah".

În continuare, deși bătălia a lunecat tot mai mult pe panta încleștării poziționale, nici unul dintre combatanți n-a devenit mai prudent.

Panov — unul dintre cei mai competenți biografi ai lui Alehin — trage o concluzie grăbită, comentînd această parte a meciului: „A urmat o lungă serie de remize, terminate uneori foarte repede, după schimburi banale din deschidere, alteori dînd loc la o luptă pozițională îndelungată și plicticoasă". Ba chiar mai mult, comentatorul socotește că aceasta a fost tactica aleasă de campion pentru „a-l obosi și a-l irita pe Alehin". Analiza unor partide din această fază a întîlnirii infirmă cele susținute de eruditul alehinolog.

Astfel, în partida a 17-a, Capablanca și-a întrecut în deschidere rivalul, dar n-a văzut cea mai bună continuare la mutarea a 25-a, cu care „ar fi consolidat avantajul pozițional al albului" (Alehin); așadar, rezultatul a fost remiză din cauza unei erori, și nu datorită unui joc neutru.

Și partida a 20-a a fost palpitantă. De la început, Alehin a luat cu asalt tabăra negrului, risipind idei originale și îndrăznețe, și într-un final neobișnuit avea șanse bune, dar Capablanca s-a apărat excelent pînă la mutarea a 39-a, cînd,

în criză de timp, a comis o eroare pe care însă Alehin n-a reușit s-o fructifice. Și această luptă s-a terminat la egalitate, dar cît de departe sîntem de afirmațiile lui Panov!

Runda următoare avea să fie preludiul sfîrșitului. Campionul lumii, cu albele, s-a pomenit înaintea unor configurații ciudate încă din deschidere, rivalul său adoptînd o metodă inedită de dezvoltare. Ostilitățile s-au desfășurat la început sub semnul încercărilor lui Capablanca de a-și concretiza avantajul primei mișcări, devenit curînd ireal, pentru că mutarea sa a 8-a a fost vădit nesatisfăcătoare. Alehin și-a activizat necontenit figurile și a profitat magistral de fiecare nuanță de slăbiciune strategică dovedită de adversar și, tocmai cînd părea că jocul se va simplifica, a dezlănțuit un atac în centru, bazat pe înaintarea unui pion și a înscris un punct de aur.

Scorul a devenit 4 : 2 și putea fi majorat în partida a 22-a dacă Alehin n-ar fi greșit grav după ce obținuse o poziție superioară. Și astfel compionul a primit o jumătate de punct nesperată.

Nu trebuie să uităm profilul unora dintre remize, pentru că, mai tîrziu, Capablanca și-a explicat înfrîngerea exclusiv prin prisma „scăpărilor" lui, ceea ce este departe de adevăr. Într-o încleștare cu o miză atît de mare, cînd tensiunea ajunge la maximum, numărul de greșeli se amplifică surprinzător și toate întîlnirile de mai tîrziu pentru campionatul mondial au confirmat acest lucru.

Partida a 28-a a prezentat un moment interesant. De data aceasta, Alehin a fost acela care și-a pierdut pentru un moment luciditatea și a refuzat remiza propusă de Capablanca într-o conjunctură în care era obligat să repete mutările. A ales o variantă dubioasă, urmărind, pesemne, să complice lucrurile, dar apoi a trebuit să lupte din răsputeri ca să ajungă la remiză.

În proxima rundă, campionul lumii a supus frontul vrăjmaș unor puternice amenințări, și Alehin, deși își păstrase multe căi spre remiză, pînă la urmă a greșit și a pierdut.

În această fază a epocalei confruntări, fiecare dintre cei doi mari jucători s-a aflat la două puncte de titlul suprem. Evident, cine avea să cîștige cel dintîi marca un succes psihologic ce putea fi decisiv.

În partida a 32-a, la mutarea a 8-a, Alehin, ca să obțină atac la rege, a efectuat o curioasă manevră de dezvoltare a calului. Pentru a se apăra, Capablanca a sacrificat un pion și a reușit să intre într-un final cu serioase perspective de egalizare. Dacă în fața lui s-ar fi aflat oricare dintre marii maeștri ai epocii, probabil că acesta chiar ar fi fost rezultatul. Dar Alehin a întrevăzut o cale ingenioasă de a complica situația în favoarea sa, a înapoiat pionul în plus și, exercitînd o intensă presiune pozițională, și-a adjudecat victoria. Scorul a devenit 5 : 3 și drama se apropia de ultimul act. Încrederea în sine a lui Capablanca fusese aproape anihilată, mai ales că și în continuare n-a reușit să descopere cel mai potrivit antidot împotriva unei agresivități fără seamăn.

Runda a 34-a, în care Alehin avea piesele albe, a debutat destul de modest și cu toate că negrului i se deschideau posibilități evidente de simplificare prin schimbul turnurilor, acesta nu le-a folosit (insăși analiza lui Alehin o atestă), dar scorul era 5 : 3 pentru pretendentul la titlu, iar Capablanca voia să-și mai păstreze figuri pentru un eventual contrajoc. Într-adevăr, duelul a devenit curînd extrem de aprins. Din nou și-a dovedit Alehin înalta capacitate în calcularea variantelor concrete și în trecerea de la jocul de mijloc la final. Deși pînă la deznodămînt s-au mai comis unele inexactități, Alehin și-a obligat rivalul să se recunoască învins și, realizînd cele șase victorii necesare, a devenit cel de al patrulea campion al lumii.

Cititorul care a urmărit peripețiile acestei dramatice întîlniri, desele răsturnări de situații poate rămîne cu impresia că a triumfat jucătorul care a greșit mai puțin și a speculat mai eficient slăbiciunile celuilalt.

Superficial privit, așa pare să fi fost. Analiza profundă a partidelor demonstrează că adevărul este altul. Nu Capablanca a pierdut meciul, ci Alehin l-a cîștigat! Noul campion a dovedit o concepție superioară, dinamică a șahului, pe care l-a ridicat pe o culme unde nu mai ajunsese niciodată.

Iată cum a comentat Lasker acest eveniment memorabil: „Victoria lui Alehin este aceea a unui luptător neînduplecat asupra unei minți care evită orice complicație. Capablanca a tins prin metode științifice spre exactitate. Alehin este, în schimb, într-o măsură mai mare artist, caută mai mult, și, în principiu, o astfel de creație este cu atît mai valoroasă cu cît se manifestă în luptă".

Totuși, pentru a fi obiectivi, trebuie să admitem că, dacă drumul lui Alehin s-ar fi oprit aici, am fi avut în istoria șahului un nou și eminent campion al lumii, dar numai atît.

Abia în anii care au urmat vom asista la apoteoza lui Alehin. Conținutul de idei, frumusețea stilistică în toate fazele partidei, dezinvoltura cu care reușea să treacă din apărare în atac, de la manevre subtile la combinații percutante, toate acestea au arătat lumii că apăruse un astru cum nu mai fusese altul în istoria eșichierului. Alehin reunea într-un singur om calitățile tuturor marilor șahiști de pînă atunci.

În același timp, trebuie să arătăm că, încă din această perioadă, Alehin a început să „adune" și din defectele înaintașilor și ale contemporanilor săi.

Prima manifestare negativă de amploare a personalității lui a constituit-o refuzul de a-i acorda lui Capablanca revanșa. Pentru a justifica aceasta, el a acceptat provocarea lui Bogoliubow, care, deși avea unele rezultate ce-i dădeau întîietate chiar printre „prometei", nu s-a putut niciodată ridica la înălțimea marelui cubanez.

În primul rînd, trebuie consemnată răsunătoarea performanță a lui Bogoliubow de la Moscova în 1925, cînd a ocupat locul I, cu 15 ½ puncte, avînd 1 ½ puncte mai mult decît Lasker și 2 puncte mai mult decît Capablanca. Apoi, la un an după „detronarea" lui Capablanca,

Bogoliubow l-a întrecut la Kissingen pe fostul campion al lumii, care s-a clasat pe locul II.

Bogoliubow a început să se pregătească atent încă din 1928 și, ca și Alehin înaintea luptei cu Capablanca, a jucat cu tînărul mare maestru olandez Max Euwe, devenit astfel un fel de probă de foc a pretendenților la supremație. În două întîlniri, rezultatul a fost extrem de strîns, Bogoliubow detașîndu-se doar la un punct diferență: în 1928 — scor + 3; — 2; =5, iar un an mai tîrziu — scor + 2; — 1; = 7.

Între 6 septembrie și 12 noiembrie 1929, s-a disputat meciul Alehin-Bogoliubow, iar scorul + 11; — 5; = 9 a consemnat supremația campionului mondial.

În absența lui Lasker, retras din activitatea competițională, palmaresul lui Capablanca îl arăta pe acesta ca fiind cel mai îndreptățit candidat la titlu, mai ales că se impusese pe primul loc la turneele de la Berlin (1928) și de la Baden-Baden (1929).

O stranie antipatie față de predecesorul său l-a determinat însă pe Alehin să nu ia în considerare o asemenea eventualitate. În nici un caz această atitudine nu poate fi atribuită fricii. Un exemplu al valorii atinse de campionul lumii în acei ani îl constituie rezultatul obținut la San Remo — 1930, unde s-a clasat primul, realizînd din 15 partide 13 victorii și 2 remize. Nimzovici s-a plasat pe locul 2, la 3 1/2 puncte distanță. La turneul de la Bled (1931), victoria lui Alehin a fost și mai zdrobitoare: 20 1/2 puncte din 26 de partide, cu 5 1/2 puncte mai mult decît Bogoliubow, deținătorul locului II! *

Această perioadă din cronica noastră este dominată de incomparabilele izbînzi ale campionului lumii asupra tuturor giganților contemporani lui, de strălucirea stilului său unic, de universul ideilor șahiste plăsmuite de el.

Nu este exclus ca însuși acest miraj al absolutului să fi purtat în el germenele abisului, spre care existența lui Alehin a început să alunece. El a manifestat din ce în ce mai vizibil o dislocare a personalității, ceea ce l-a izolat treptat de lumea șahistă. A căpătat curiozități, a devenit superstițios la maximum, s-a lăsat exploatat copilărește de Klein, șahistul astrolog din Viena; la toate turneele ducea cu el un motan siamez, ca mascotă. Dar, mai grav, a devenit alcoolic, ceea ce i-a slăbit enorm forța de joc. Lucrul n-a fost evident de la început, mai ales că în 1934 a

---

* N-avem încă posibilitatea să comparăm matematic valoarea celor mai înalte recorduri înregistrate în turnee de prima mînă de-a lungul a peste un secol: Anderssen — 12 puncte din 12 partide la Londra—1862, Steinitz — 7 din 7 la Londra—1872, Lasker—14 1/2 din 16 la Paris—1900, Capablanca — 13 din 15 la Londra—1922, Alehin — 14 din 15 la San Remo—1930. Victoriile marilor maeștri contemporani le vom putea cîntări cu ajutorul instrumentului atît de obiectiv care este **coeficientul Elo**. Această metodă cantitativă a fost creată de matematicianul american A. Elo care, utilizînd un anumit algoritm, a obținut o listă cu toți participanții (la turneele din ultimii șase ani) în ordinea valorii lor. Ierarhia astfel stabilită are meritul de a fi exactă în orice moment și totodată este susceptibilă să fie modificată operativ după fiecare concurs din orice colț al globului. Astăzi, însăși F.I.D.E. (Federația internațională de șah) a investit ca judecător suprem al lumii ei un computer!

cîștigat o nouă dispută cu Bogoliubow la categoricul scor +8 ; —3 ; = 15.

În anul 1935 a fost organizat meciul Alehin-Euwe. Despre această întîlnire s-au scris enorm de multe lucruri parașahiste, care, chiar dacă la vremea lor au avut vreo importanță, astăzi este evident că multe dintre ele au fost exagerări.

Trebuie să arătăm că testul nu putea fi în nici un caz ușor pentru campionul lumii. La Euwe nimeni nu cîștigase decît la scoruri foarte strînse, și însuși Alehin, în anul 1927, nu realizase decît un punct în plus.

Regulamentul prevăzuse un număr de 30 de partide, iar rezultatul final : +9 ; —8 ; =13, în favoarea lui Euwe, i-a adus acestuia titlul de campion al lumii.

În multe momente ale meciului, Alehin a fost de nerecunoscut, mai cu seamă din cauza abundenței de greșeli comise, atît în poziții complicate, cît și în unele foarte simple. Înfrîngerea lui s-a datorat mai cu seamă stării sale fizice și morale, cu totul necorespunzătoare unei competiții supreme.

În întîlnirea cu Alehin, noul lider al șahului a dovedit nu numai binecunoscuta sa pregătire teoretică în deschideri, ci și o excepțională capacitate combinativă, care i-a permis să sancționeze drastic greșelile genialului său adversar.

Și iată că doi ani mai tîrziu s-a produs „miracolul Alehin". După o pregătire dură (fizică și teoretică), cel ce fusese deplîns ca definitiv înfrînt l-a întîlnit din nou pe Euwe, dar de data aceasta la depășit cu scorul : +10 ; —4 ; = 11.

Diferența mare de puncte s-a datorat, în special, rezultatului ultimelor cinci partide : 4 1/2 — 1/2 în favoarea lui Alehin. Este interesant de consemnat faptul că, după 19 runde, rezultatul era de 10 1/2 — 8 1/2 în favoarea lui Alehin, același ca în meciul pierdut de acesta în anul 1935. Acum, însă, cel ce a dovedit mai multă forță, combativitate și, mai ales, exactitate în joc a fost Alehin. Era pentru prima dată cînd un fost campion izbutea să-și recîștige titlul ! Performanța nu va fi repetată decît de Botvinnik.

Pentru a face un act de dreptate, să nu uităm totuși că „miracolul Alehin", despre care s-a scris atît, a fost posibil doar datorită spiritului sportiv exemplar al lui Euwe. Dacă marele maestru olandez ar fi adoptat față de învinsul său din anul 1935 aceeași atitudine pe care acesta a avut-o față de Capablanca și pe care Capablanca a avut-o față de Lasker, confruntarea ar fi putut fi amînată mereu, și Alehin n-ar fi avut prilejul acelei declarații bizar de ingrate : „pur și simplu, l-am închiriat lui Euwe titlul mondial pe timp de doi ani".

Dar „era de aur" trecuse. Alehin nu va mai fi niciodată cel din anii 1927-1934.

Totuși forța lui de joc îl situează mereu printre primii jucători ai lumii, și creațiile-i șahiste, deși mai rare acum, sînt admirate la fel ca în epoca sa de glorie.

Anii celui de-al doilea război mondial au contribuit la distrugerea fizică și morală a lui Alehin. Originar dintr-o țară cu care Germania era în război, cetățean al Franței ocupate, avînd ca soție o americancă cu

domiciliu forțat în Germania, el a trăit o serie de evenimente ciudate, rămase nelămurite pînă astăzi, rezultat al situației sale de „pai în bătaia vîntului", la discreția șantajelor exercitate de fasciști. Articolele ce i-au fost imputate mai tîrziu erau simple măsluiri; el participase la unele turnee doar pentru a-și cîștiga existența și pentru a se apăra de eventualele represalii, pe care i le-ar fi putut aduce refuzul de a juca.

După terminarea războiului, împotriva lui s-a declanșat o violentă campanie cu scopul de a-l exclude din viața șahistă.

În acele triste circumstanțe, Alehin a primit în 1946 un puternic sprijin moral din partea federației sovietice, care i-a propus disputarea unui meci pentru campionat cu Mihail Botvinnik, unul dintre cei mai îndreptățiți pretendenți la titlu.

Boala lui Alehin a împiedicat însă această extraordinară confruntare dintre cei doi titani care au dominat istoria șahului timp de aproape patru decenii. Într-o duminică, la 24 martie 1946, Alexandr Alehin a fost găsit mort, așezat în fotoliu, avînd lîngă el eșichierul pe care încă nu terminase ultima lui analiză.

Complexitatea „fenomenului Alehin" ne obligă la o abordare separată a fiecăreia dintre laturile bogatei sale personalități.

Dotat cu o memorie nemaipomenită și cu o uriașă putere de muncă, Alehin și-a pus aceste însușiri în slujba jocului minții, pe care, cu o rară și nobilă pasiune, l-a iubit întreaga-i viață.

Nici unul dintre campionii lumii n-a avut o densitate atît de mare a activității competitive. Pe linia aceasta, o comparație între el și Capablanca este foarte sugestivă: față de cele 351 de partide ale marelui cubanez, cel de al patrulea campion oficial al lumii a disputat într-un număr egal de ani: 1294 !*

În ciuda celor două perioade „negre" dintre anii 1908-1912 și 1936—1937, scorul său total (+735; —127; = 402) este revelator pentru tăria și constanța sa ca sportiv. Combativitatea atît de mult comentată de contemporanii lui este ilustrată convingător de numărul fantastic de victorii în turnee: locul I în 62 dintre cele 87 de concursuri la care a participat.

Marea majoritate a partidelor sale mărturisesc o nesecată fantezie și pasiunea de a crea adevărate opere artistice pe scena cu 32 de figuri.

Contribuția adusă în studiul teoriei deschiderilor a avut profunde repercusiuni prin multitudinea inovațiilor și prin caracterul revoluționar al unora dintre ele. Un exemplu concludent îl constituie chiar faimoasa apărare Alehin. *În varianta principală, un cal negru este „gonit" de pionii albi, și, după numai patru mutări, aceștia ocupă poziții amenințătoare. Contraatacul figurilor negre pune însă în discuție principiile cele mai depline acceptate, și anume stăpînirea centrului și cîștigul de tempo în dezvoltare. În turneele moderne au loc și astăzi neîmpăcate „dueluri*

* Alehin însuși a considerat că, împreună cu partidele de antrenament și cele împotriva unor grupuri mici (fără marile simultane), numărul jocurilor sale „serioase" — adică folosind ceasul de control — a fost de aproximativ 3 000 !

teoretice" în jurul acestei neobişnuite deschideri, ceea ce confirmă complexitatea concepției alehiniene.

Liniile lui de joc în mijlocul de partidă au devenit și ele clasice, fiind folosite de aderenții tuturor stilurilor. Sînt extrem de rare ideile majore din repertoriul ultimei jumătăți de secol, pe care să nu le găsim anticipate în tezaurul lăsat posterității de acest geniu multivalent.

Intim legată de esența eșichierului este metoda prin care Alehin a apreciat dinamismul pieselor în funcție de cîmpul de tensiune al fiecăreia. Astfel au fost elaborate elemente de analiză cantitativă a unor structuri — germenul principiilor după care sînt programate astăzi computerele-șahiste.

In finalurile sale regăsim toate caracteristicile marilor maeștri ai genului: tehnică impecabilă în atac și în apărare, siguranță deplină în realizarea avantajelor imperceptibile, previziune îndepărtată a pozițiilor „cheie" și, mai ales, o legătură structurală cu mijlocul și începutul partidei.

Constatarea echilibrului între procedeele de realizare a planurilor în toate fazele luptei ne conduce pe drumul înțelegerii „nucleului creator" al operei alehiniene.

Nimeni ca Alehin nu și-a învins cu grație atît de firească adversarii, recurgînd la propriile lor arme, chiar și în acele partide parcă anume croite pentru a le fi cît mai favorabile. Acest har s-a datorat unei viziuni atotcuprinzătoare, globale asupra șahului, unei sinteze a stilurilor, atît de îndîrjit căutate și atît de rar dobîndite chiar și de cei mai mari jucători.

Pentru cronica noastră, semnificația profundă a „fenomenului Alehin" o constituie apariția acestei integralități desăvîrșite într-un geniu propulsat de o personalitate de prim rang, cu însușiri excepționale.

Socotim că Alexandr Alehin a fost un „fenomen unic" nu numai din cauza palmaresului său sportiv copleșitor. Niciodată însă în întreaga istorie a eșichierului n-am mai întîlnit asemenea lui un integralist pur *— născut și rămas ca atare pînă la moarte *.*

Epoca de care ne-am ocupat s-a înscris în limbajul curent și în lucrările teoretice cu semnificație de ev: astăzi vorbim despre evenimentele dinaintea, din timpul și de după Alehin.

* Cele mai însemnate cărți scrise de Alehin sînt lucrările consacrate turneelor de la **Hastings-1923, New York-1924 și 1927, Zürich-1934, Nottingham-1936 și celebra antologie autobiografică: „Două sute de partide de șah" (1937), o sinteză a teribilelor aventuri prin care a trecut acest unic integralist de-a lungul unui sfert de veac.**

Rezultatul celui de al III-lea concurs național de literatură științifico-fantastică

„Olimpiadele“ noastre și-au dovedit din plin importanța și fecunditatea, fiecare dintre ele avîndu-și profilul său aparte, corespunzător unui stadiu necesar în impetuoasa dezvoltare a anticipației românești. Prima întrecere — organizată în 1955 de revista „Știință și tehnică“ — a prilejuit însăși apariția colecției noastre specializate în acest gen. A doua competiție a fost onorată de participarea unor profesioniști ai literaturii și ai publicisticii, ca Ion Hobana, Nicolae Minei, Liviu Macoveanu, I. M. Ștefan, Romulus Vulpescu, revelînd totodată numele unor debutanți sau amatori de talent, ca Grigore Davidescu, Ion Mînzatu, Gh. Săsărman, Sorin Stănescu.

Ținînd seama de succesele pe care scriitorii noștri le-au înregistrat chiar pe planul science-fiction-ului european, am deschis cea de a treia olimpiadă exclusiv autorilor neprofesioniști.

Juriul, format din Ion Hobana, secretar al Uniunii Scriitorilor din R.S.R., Ion Chițu, redactor-șef al revistei „Știință și tehnică“, prof. univ. dr. Ovid S. Crohmălniceanu, G. Dimisianu, redactor-șef adjunct al revistei „România literară“, prof. univ dr. Silvian Iosifescu și Adrian Rogoz, redactorul literar al colecției „Povestiri științifico-fantastice“, a hotărît să acorde următoarele premii și mențiuni :

PREMIUL I:

„Falie în timp“ și „Figurine de ceară“ de Mircea Opriță (Cluj);

PREMIUL II:

„O sută de ani“ de Dragomir Horomnea (București);

PREMIUL III:

„Preludiul de foc“ de Dan D. Farcaș (București);

MENȚIUNI:

„Mesagerul mnezic“ de Romulus Dinu (București);
„Bizara Unk-gra“ de Galia-Maria Gruder (București);
„Styxinfernii“ de Cristian Ermei Popescu (Galați);
„Redspațiumul“ de Constantin Săplăcan (Dej);
„O aventură în vacanță“ de Ștefan Zaides (București).

Faptul că numai opt lucrări din cele peste 150 sosite la redacție vor primi diplome era cunoscut de la început și nu poate mira pe nimeni. Ceea ce a constituit însă o surpriză a fost numărul ridicat al condeierilor de talent care ne-au trimis mesajul lor anticipativ. După publicarea autorilor premiați și menționați, vom da treptat tiparului povestirile valoroase ale celorlalți concurenți.

Sperăm ca aceste întreceri ale anticipației care au devenit tradiționale și și-au demonstrat vitalitatea vor avea de acum înainte o frecvență mai mare, ideal fiind să fie organizate la cîte doi ani, asemenea congreselor SF europene.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii“

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

IMPORTANT

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea colecției.

Prețul unui abonament este de:

- *anual .... 24 lei*
- *pe șase luni .... 12 lei*
- *pe trei luni .... 6 lei*

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile PTTR la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi, instituții, școli și licee.

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

• MAI 1973

Prețul 1 LEU | 41 007